

VERINE LAVALUGU: Ooperi "Macbeth" aluseks on Shakespeare'i samanimeline tragöödia, mille tegevus toimub Šotimaal XI sajandil. Macbeth on Šoti kuninga Duncan I kõrge aukandja, kes teel võitlustandriit koju kohtub nõidadega. Need ennustavad talle, et temast saab Šotimaa kuningas. Mõte võimust hakkab Macbethile meeldima ning oma naise leedi Macbethi ässitusel tapab ta kõigepealt kuninga, siis troonipretendendi Banco. Ohvrite arv aina kasvab: paranoiline Macbeth laseb mõrvata kõik, keda endale ohtlikuks peab. Ooper esietendus 1847. aastal Firenzes, kus vaimustunud publik kutsus helilooja tervelt 38 korda kummardama. Läbinisti kurja leedi Macbethi osa laulab lätlanna leva Viluma (pildil), teises koosseisus leedulanna Sigute Stonyte. Macbethi laulab läti bariton Samsons Izumovs (pildil), teises koosseisus Jassi Zahharov.

Teet Malsroos

Verdi lahkab võimuprobleeme

Ooper "Macbeth" esimest korda Eestis

Reedel avab Rahvusoper Estonia Giuseppe Verdi 100. surmaaastapäevale pühendatud ooperifestivali "Macbethiga". Ehkki Eestis on Verdi lavastamine väga kulukas, tuuakse publiku ette tervelt viis kuulsat helimeistri ooperit.

Helen Arusoo

helen@sloleht.ee

Festivalil etenduvast viiest lavastusest ei keerle ainult romantiline "La Traviata" valitsejate intriigide ja võimuprobleemide ümber. Estonia ooperite "Nabucco", "Macbeth" ja "Don Carlo" sisu on verine. Iseäranis poliitiliseks on lavastaja Arne Miku sõnul aga pööratud ainsa teatrina festivalile külla kutsutud Moskva Helikoni lavastus "Aida".

"Helikon toob külakostiks ääretult julgelt lavastatud "Aida," räägib Arne Mikk ja

lisab, et esietendusel tahtsid mõned tuntud Venemaa poliitikud - Žirinovski näiteks - tükki ära keelata. Lavastuse räägitakse imperialistliku ühiskonna tabudest, eriti võimu kuritarvitamisest. "Viimast naeruvääristatakse "Aidas". Pärast esietendust olla lubatud lavastajaga... me ei hakka ütleva, mida teha," intrigeerib Estonia "Macbethi" lavastaja Arne Mikk.

"Macbeth" pole armastuslugu

Reedel esietenduv "Macbeth" räägib samuti võimu kuritarvitamisest, tegu on väga verise ja ohvriterikka ooperiga. Sellele vaatamata pidas Verdi ise oma kummendat ooperit kõige väärtuslikumaks. "Tragöödia "Macbeth" on inimkonna üks suuremaid meistriteoseid," kirjutab Verdi libreto autorile Piavele, pidades silmas Shakespeare'i meisterlikku inimehingepeensusete tundmist. Tragöödia, mis räägib võimuahnuse kohutavatest tagajärgedest, on Eesti laval esmakordselt.

Arne Mikk: "Raske ütelda, miks "Macbethi" pole enne lavastatud. "Traviata" ja "Rigoletto" on armastusteemaga seotud ooperid. Need on publikule meeltemööda. "Macbeth" on süng ja verine - võib-olla sellepärast," ei oska Arne Mikk teisiti põhjendada, miks seni on "Macbethi" lavastamisest hoidutud.

Legend "Macbethi" kohta

Teatrimaailmas usutakse, et "Macbethi" lavastus toob õnnetust, ja kui enne etendust öelda "Macbeth", läheb etendus vussi. Need legendid käivad küll rohkem Shakespeare'i originaaltragöödia kohta, Verdi ooperi teksti (libreto) on kirjutanud Francesco Maria Piave. Räägitakse, et Shakespeare olla "Macbethi" kirjutades uurinud nõiaprotsessi raamatuid ning osa kurjast nõiajõust olla ta nõnda oma tragöödiasse sisse mananud. Näide: 1849. aastal New Yorgi "Macbethi" etenduse ajal tapsid fännid 31 vaatajat ja haavasid 150.